

79ste vergadering

Woensdag 20 mei 1998

Aanvang 13.00 uur

Tijdelijk voorzitter: Zijlstra

Tegenwoordig zijn 141 leden, te weten:

Van Aartsen, Adelmund, Van den Akker, Albayrak, Van Ardenne-van der Hoeven, Arib, Atsma, Bakker, Balkenende, Barth, Van Beek, Belinfante, Van den Berg, Biesheuvel, Bijleveld-Schouten, Van Blerck-Woerdman, De Boer, Bolkestein, Van Bommel, Borst-Eilers, Bos, Van Boxtel, Buijs, Bussemaker, Van de Camp, De Cloe, Cornielje, Crone, Dankers, Van Dijke, Dijksma, Dijkstal, Dittrich, Duijkers, Duivesteijn, Eisses-Timmerman, Essers, Eurlings, Feenstra, Geluk, Van Gent, Van Gijzel, Giskes, De Graaf, De Haan, Halsema, Hamer, Harrewijn, Van Heemst, Hermann, Hessing, Hillen, Hoekema, Van der Hoeven, Hofstra, Van Hoof, Hoogervorst, De Hoop Scheffer, Kalsbeek-Jasperse, Kamp, Kant, Karimi, Klein Molekamp, Van der Knaap, Koenders, Kok, Korthals, Kortram, Lambrechts, Leers, Marijnissen, Meijer, Melkert, Middel, Van Middelkoop, Van Mierlo, De Milliano, Netelenbos, Nicolaï, Niederer, Van Nieuwenhoven, Noorman-den Uyl, Oedayraj Singh Varma, Oplaat, Örgü, Van Oven, Passtoors, Patijn, Van der Ploeg, Poppe, Pronk, Rabbae, Ravestein, Rehwinkel, Remak, Remkes, Rietkerk, Rijpstra, Rosenmöller, Ross-van Dorp, Rouvoet, Scheltema-de Nie, Schimmel, Schreijer-Pierik, Schutte, Smits, Spoelman, Van der Staaij, Stellingwerf, Stroeken, Swildens-Rozendaal, Terpstra, Timmermans, Valk, Ter Veer, Te Veldhuis, Vendrik, Verbugt, Verburg, Verhagen, Vermeend, Visser-van Doorn, Vliegthart, Van der Vlies, Voorhoeve, Vos, Voûte-Droste, B.M. de Vries, J.M. de Vries, Wagenaar,

Wallage, Weekers, Weisglas, Van Wijmen, Wijn, De Wit, Ybema, Zalm, Van Zijl, Zijlstra en Van Zuijlen.

De tijdelijke **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Gortzak en Oudkerk, wegens ziekte;

Van der Steenhoven, wegens bezigheden elders.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De tijdelijke **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

De tijdelijke **voorzitter**: Aan de orde is de beëdiging van de heer G.J.W. van Oven, tot wiens toelating reeds eerder is besloten.

De heer Van Oven is in het gebouw der Kamer aanwezig. Ik verzoek de heer griffier hem binnen te geleiden.

Nadat de heer Van Oven door de griffier is binnengeleid, legt hij in handen van de voorzitter de bij de wet voorgeschreven verklaringen en beloften af.

De tijdelijke **voorzitter**: Ik wens u geluk met uw benoeming en verzoek u uw plaats in te nemen.

De vergadering wordt enkele minuten geschorst.

De tijdelijke **voorzitter**: Aan de orde is thans de verkiezing van de voorzitter.

Ik verzoek de leden hun plaatsen in te nemen.

De stemming zal conform het Reglement van orde schriftelijk geschieden. Ik heb de brief d.d. 17 maart jl., houdende de procedure bij stemmen over personen, gisteren en vandaag laten verspreiden.

Ik benoem tot stemopnemers de leden Van Zijl, tevens voorzitter, Weisglas, Van der Hoeven en Scheltema-de Nie.

Om de ordelijkheid te bevorderen zal ik nog even de praktische gang van zaken schetsen.

- Ieder aanwezig lid krijgt thans op zijn plaats een stembriefje uitgereikt.
- Ieder lid wordt op naam opgeroepen. U dient op de oproeping te reageren door op te staan en u naar het stembureau te begeven. Zo wordt voorkomen dat u als afwezig lid wordt afgekondigd.

- U brengt uw stembriefje dus persoonlijk naar de stemopnemers.
- Om gedrang te voorkomen, zullen de namen in een langzaam tempo worden afgeroepen en ik verzoek de leden aan te sluiten bij hun voorganger.

- De leden dienen op hun plaats te blijven zitten totdat zij zijn opgeroepen. Nadat de stem is uitgebracht, verzoek ik u wederom plaats te nemen. In ieder geval stel ik het op prijs dat u niet door de zaal gaat lopen en de overzichtelijkheid daardoor bemoeilijkt.

- Mijn eigen stembriefje zal door de Kamerbewaarder bij de stemopnemers worden gebracht. De stemop-

Mevrouw Van Nieuwenhoven ontvangt de voorzittershamer

nemers zullen aan het slot hun stem uitbrengen.

Er heeft zich niemand op de sprekerslijst laten zetten. Ik neem dus aan dat wij met de stemming kunnen aanvangen. Ik verzoek de stemopnemers hun plaats in te nemen.

Bij de stemming, waaraan 140 leden hebben deelgenomen, terwijl op het moment van de stemming ook 140 leden de presentielijst hebben getekend, verkrijgen het lid Biesheuvel 1 stem, het lid Schutte 2 stemmen, het lid Netelenbos 17 stemmen, het lid Zijlstra 19 stemmen en het lid Van Nieuwenhoven 99 stemmen, terwijl 1 stem ongeldig is en 1 blanco stem is uitgebracht.

De tijdelijke **voorzitter**: Ik dank de leden van het stembureau voor hun werkzaamheden.

Ik stel vast, dat mevrouw Van Nieuwenhoven is gekozen. Ik verzoek haar, haar plaats nu in te nemen.

(Applaus)

Voorzitter: Van Nieuwenhoven

De **voorzitter**: Beste collega's, ik aanvaard graag de benoeming als voorzitter. Ik dank u voor het vertrouwen en hoop dat ik in staat ben dat niet te beschamen.

De invulling van de functie van Kamervoorzitter is niet makkelijk. Enerzijds wordt er een leidende rol verwacht en anderzijds is de voorzitter natuurlijk onder vele omstandigheden u aller dienaar. Het is op zijn minst een geruststellende gedachte dat de werkwijze van de Kamer voorziet in een Presidium waarin, zo heb ik vaak ervaren en zo af en toe als plaatsvervanger wel eens meegemaakt, op een collegiale manier wordt samengewerkt.

Ik ben niet van plan nu op deze plaats een agenda voor de komende tijd voor te bereiden, maar een enkel punt zou ik alvast willen noemen, natuurlijk in de wetenschap dat er veel meer is. De Kamer als organisatie vraagt – ik heb dat in de afgelopen tijd heel goed begrepen – ons aller aandacht, zeker ook die van de voorzitter en het gehele Presidium. Het betrekken van burgers bij de gebeurtenissen hier in huis en de zorg voor de afnemende opkomst bij verkiezingen moet ons allemaal zeer aan het hart gaan. Het verder werken aan de onderzoekstaak van de Kamer en het bevestigen en verstevigen van de controletaak is een van de belangrijke opgaves die ook ik mij graag mee stel. De band met en de invulling van onze betrekkingen met het Europees Parlement zijn met de Europese verkiezingen van volgend jaar voor de boeg ook voor deze Kamer in mijn ogen een uitdaging

om nieuwe wegen te vinden voor een goede, misschien zelfs een verbeterde samenwerking. Dit is een beperkte opsomming van een ongetwijfeld veel langere agenda voor de komende jaren.

De eerste ervaring die ik met deze stoel heb, speelt zich ver voor mijn Kamerlidmaatschap af. Dat ging als volgt. De telefoon op de Wiardi Beckmanstichting op mijn bureau: Jeltje, mei Anne, ik zit in de stoel. Dan volgde een opdracht om iets voor hem op te zoeken. Het herlezen van de geschriften van Anne Vondeling heeft mij de afgelopen dagen weer veel lees- en denkplezier gegeven. Ik zou dan ook met vreugde en uitvoerig willen gaan citeren, maar wees gerust, ik zal dat niet doen!

Van mijn moeder heb ik geleerd dat je altijd, onder alle omstandigheden nederig moet blijven. Als je dan een vak kiest waar persoonlijke ijdelheid voortdurend op de loer ligt, maak je het jezelf niet altijd makkelijk. Van mijn vader heb ik geleerd dat als je groots en meeslepend wilt leven en je je daarvoor in beperkende persoonlijke omstandigheden bevindt, je beter een boek kunt lezen, wat toch altijd een venster op de wereld opent en je dan beter weg kunt dromen, waardoor je op andere momenten de werkelijkheid weer goed tot je door kunt laten dringen. Als ik het goed begrepen heb, is intussen in de kabinetsformatie voor een nieuwe, andere omgang met de journalistiek gekozen. Misschien moeten wij ons als Kamer eens beraden op hoe er ook met ons tussentijds op een nieuwe en andere manier kan worden omgegaan.

Collega's, wij moeten aan het werk!

(Applaus)

De **voorzitter**: Ik stel voor, het aantal leden van het Presidium op negen te stellen.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Ik neem aan, dat de Kamer de benoeming van de overige leden van het Presidium niet aan zich wenst te houden.

Dan benoem ik naast het lid Van Nieuwenhoven de leden Weisglas, eerste ondervoorzitter, Van der Hoeven, tweede ondervoorzitter, Scheltema-de Nie, Van Zijl, Cornielje,

Voorzitter

Biesheuvel, Rabbae en Rouvoet en tot hun plaatsvervangers J.M. de Vries, Kamp, Giskes, Vos en De Wit.

Ik stel voor, naast de reglementair vaststaande commissies ook in te stellen de algemene commissie voor Europese Zaken.

Daartoe wordt besloten.

De voorzitter: Ik stel mij voor, de benoeming van de leden en plv. leden van alle commissies te doen op 27 mei aanstaande.

Ik stel voor, als commissies zoals bedoeld in artikel 32, tweede lid, van het Reglement van orde aan te wijzen:

- de commissie voor de Inlichtingen- en veiligheidsdiensten, onder aantekening dat de fractie van GroenLinks geacht wil worden hiertegen te zijn;
- de commissie voor de Werkwijze der Kamer;
- de commissie voor de Verzoekschriften;
- de commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbriefven.

Daartoe wordt besloten.

De voorzitter: Ik stel aan de Kamer voor, onder het voorbehoud dat de Eerste Kamer eenzelfde besluit neemt, mij te machtigen, tezamen met de voorzitter van die Kamer de Nederlandse leden aan te wijzen voor de parlementaire vergaderingen van de Raad van Europa en de West-Europese Unie, de Noord-Atlantische Assemblee, de Raadgevende Interparlementaire Benelux-raad, de OSVE-Assemblee en de Interparlementaire commissie inzake de Nederlandse Taalunie.

Voorts stel ik voor, onder hetzelfde voorbehoud, deze aanwijzingen te doen gelden tot het bijeenkomen na gehouden verkiezingen van één der Kamers of van beide Kamers in nieuwe samenstelling, met dien verstande dat de aangewezenen in hun functie blijven totdat in hun opvolging is voorzien.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De voorzitter: Ik stel vast, dat de diverse fracties als volgt hun voorzitter hebben gekozen:

1. PvdA: de heer Wallage;
2. VVD: de heer Bolkestein;
3. CDA: de heer De Hoop Scheffer;
4. D66: de heer De Graaf;

5. GroenLinks: de heer Rosenmöller;
6. SP: de heer Marijnissen;
7. RPF: de heer Van Dijke;
8. SGP: de heer Van der Vlies;
9. GPV: de heer Schutte.

Ik stel voor, volgende week te vergaderen op dinsdag te 14.00 uur en op woensdag te 13.00 uur.

Daartoe wordt besloten.

De voorzitter: Ik zal de leden zo mogelijk nog heden, maar in ieder geval nog vóór het weekeinde voorstellen met betrekking tot de agenda doen toekomen.

Regeling van werkzaamheden

De voorzitter: Het woord is aan de heer Verhagen.

De heer Verhagen (CDA): Voorzitter! Sta mij toe u eerst geluk te wensen met uw verkiezing tot voorzitter. Ik hoop dat wij veel genoeg aan uw leiding mogen beleven.

Wij hebben gisteren bij de regeling van werkzaamheden gesproken over de mogelijkheid van een debat over de benoeming van de president van de Europese Centrale Bank, de heer Duisenberg, en met name over de resultaten van de top, waarbij deze kwestie aan de orde is geweest. Tijdens het daaropvolgende proceduredebat is gesuggereerd dat een en ander eerst in een algemeen overleg aan de orde zou moeten worden gesteld, dan wel in de commissie. Los van het feit dat er slechts een algemeen overleg over de Ecofin-raad is gepland, is het gebruikelijk dat er na afloop van een top een plenair debat plaatsvindt. Dat heeft iedere keer in de Kamer plaatsgevonden.

Ondanks het voorstel van gisteren om over deze kwestie eerst in een algemeen overleg te debatteren en dit vervolgens eventueel in een plenair debat af te ronden, verzoek ik de Kamer om, zoals gebruikelijk, over de resultaten van de top een plenair debat te voeren.

De heer Ybema (D66): Voorzitter! Ik spreek even als voorzitter van de vaste commissie voor Financiën. De heer Verhagen refereert terecht aan het proceduredebat dat wij gisteren hebben gevoerd. Er is toen geconcludeerd dat de brief over de benoeming van de heer Duisenberg aan de

orde zou komen in het reguliere Europa-overleg van volgende week donderdag. Uiteraard blijft de mogelijkheid bestaan, als fracties daarover moties wensen in te dienen, om het verslag van het algemeen overleg op de plenaire agenda te zetten. Toch pleit ik er nogmaals voor dat wij de afgesproken Europa-overleggen ook op die manier gebruiken. Anders krijgen wij naast een regulier Europa-overleg, waarbij de desbetreffende brief, ondertekend door de minister van Financiën, echt staat geagendeerd, nog een soort spiegelbeelddebat in de plenaire zaal. Dat lijkt mij geen goede gang van zaken.

De heer Marijnissen (SP): Voorzitter! Ook ik feliciteer u hartelijk.

Ik heb gisteren naar beste kunnen verdedigd dat er over deze kwestie een plenair debat moet plaatsvinden. Dat heb ik onder andere gedaan door te verwijzen naar het plenaire debat vóór de top, waarbij expliciet langdurig is gesproken over de positie van de heer Duisenberg, maar ook naar aanleiding van het feit dat ik meteen na het bekend worden van de uitkomst van de top al om een spoeddebat in de Kamer heb gevraagd. Dat was toen niet mogelijk in verband met 4 en 5 mei. De brief kon pas gevraagd worden op 7 mei, meteen na de verkiezingen bij de regeling van werkzaamheden. Nadien heeft de Kamer niet meer vergaderd. Dus gisteren was eigenlijk de eerste fatsoenlijke gelegenheid om daarvoor te pleiten. Ik ondersteun het verzoek van de heer Verhagen vanzelfsprekend van harte, want ik denk inderdaad dat de commissie die zich buigt over de Ecofin-raad zich niet tegelijkertijd kan buigen over de Algemene Raad, waarin nu juist de politiek gevoelige kwestie rondom de benoeming van de heer Duisenberg aan de orde is geweest. Bovendien zou de minister-president niet bij die vergadering aanwezig zijn en ik denk dat zijn aanwezigheid wel gewenst is.

De voorzitter: Ik stel vast, dat er behoefte is aan een plenair debat over dit onderwerp, los van de vraag wanneer en met wie het algemeen overleg zal plaatsvinden. Het lijkt mij goed om dit met het Presidium te bespreken en de Kamer op dit punt vervolgens een nader voorstel te doen.